

Duizend keer Ineke

In elf generaties en zestig jaar van Ineke 1 naar Ineke 1000

Van Ineke 1 naar Ineke 1000 nam bijna zestig jaar in beslag. De stamboom van Ineke 1000 telt preferente stammoeders en koeien met ruim 90.000 kg melk. De Inekes hebben de andere families op het bedrijf van Jan en Jeanet van Woudenberg uit Maartensdijk verdrongen.

Vergeelde jaarverslagen, stokoude koekaarten en een praktijkopstel van de landbouwschool. De keukentafel van Jan en Jeanet van Woudenberg uit Maartensdijk ligt bezaaid met paperassen. Stuk voor stuk hebben ze te maken met de enige koefamilie die nog op het bedrijf is overgebleven: de Inekes. Op 15 mei 1946 werd de eerste Ineke geboren in Maartensdijk. Tien generaties later en bijna zestig jaar verder zag Ineke 1000 op 6 december 2005 het levenslicht. De familie was eigenlijk al langer op het bedrijf, weet Van Woudenberg. 'Mijn opa gaf alle koeien een eigen naam. In 1946 noemde hij een pasgeboren kalf Ineke, naar een meisje uit Zeeland dat tijdens de oorlog geëvacueerd was en op het bedrijf van mijn opa terecht kwam.' Tien jaar eerder kocht opa Van Woudenberg een Betsie, waarschijnlijk de moeder of grootmoeder van Ineke. 'Die kostte toen 162,50 gulden. Dat was voor die tijd een enorm bedrag.'

Preferente stammoeders

De Inekes bleven in Maartensdijk en omgeving niet onbekend. Het jaarverslag van de fok- en controlevereniging De Bilt-Maartensdijk uit 1959 maakt melding van de eerste preferente stammoeder van de vereniging: Ineke 2. Als vaars produceerde Ineke 2 al 4659 kg melk met 3,99% vet. 'Zowel de melkplas als het vetgehalte hebben de Inekes er altijd goed bijgehouden', stelt Van Woudenberg. Het bleef niet bij die ene preferente stammoeder. Een aantal jaren later volgde Ineke 17, een dochter van de stier Tittenser Folkert. Friese stieren kwamen in de beginjaren vaker voor in de stamboom van de Inekes. 'Mijn opa kocht regelmatig stieren in Friesland, samen met een

aantal andere veehouders uit de omgeving.' Ineke 17 hield het lang vol in Maartensdijk: ze werd 17 jaar oud en produceerde 90.000 kg melk. 'Ze is weggegaan vanwege de komst van de ligboxenstal. Dat is ach-

teraf gezien eigenlijk jammer.' Ook Ineke 97 (v. Boukje Sibbele), een van de jongste telgen van Ineke 17 en de eerste nakomeling van een KI-stier, promoveerde tot preferente stammoeder, evenals Ineke 180 (v. Haersma Keimpe). Die laatste kan Jan van Woudenberg zich nog goed herinneren. 'Dat was een pittige tante. Ze kalfde ieder jaar in de herfst en we moesten altijd flink rennen om haar uit de wei te halen als ze moest kalven.' In dertien lijsten produceerde Ineke 180 90.000 kg melk met een gemiddelde tussenkalftijd van iets meer dan 365 dagen. Een sterke vruchtbaarheid lijkt verankerd

in de familie. Zowel Amosdochter Ineke 473, de eerste nakomeling van een HF-stier, als Ineke 655 (v. Jabot) noteerden als langste tussenkalftijd 387 dagen. 'De Inekes uit deze lijn zijn bijna allemaal koeien met een hoge levensproductie die snel drachtig zijn.' Minder sterke punten kent de familie ook. Het duurde lang voor de eerste Ineke uit deze tak als vaars de 1,40 meter haalde en ook de kruisligging blijft een voortdurend aandachtspunt.

Dertig Inekes per jaar

In het verslag van de melkcontrolevereniging uit 1980 duiken de Inekes opnieuw op. Een daarin gepubliceerd familieschema in de vorm van een boom maakt duidelijk hoe de vertakkingen lopen van de eerste Ineke tot aan nummer 245. Sindsdien is de stamboom nog behoorlijk uitgebreid. In 25 jaar tijd kwamen er nog 750 Inekes bij, een gemiddelde van dertig per jaar.

De Inekes hebben de andere koefamilies op het bedrijf inmiddels verdrongen. Een kleine negentig Inekes melken jaarlijks een quotum vol van ruim zeven ton. Het rollend jaargemiddelde bedraagt 8333 kg melk met 4,57% vet en 3,49% eiwit.

De uitbreiding van de stam verloopt niet meer zo snel als voorheen, stelt Van Woudenberg. 'De stal is vol en daarom houd ik strikt 24 kalfjes per jaar aan.' Is het over twintig jaar tijd voor Ineke 1500?

Inge van Drie

Ineke 1000 (v. Axis) met moeder Ineke 912 (v. Laurenzo)

Koeienbloempjes

Florus Pellikaan, melkveehouder te Meerkerk:

'Je kunt met cowfitten een goede koe onderscheiden. Maar je moet natuurlijk wel gewoon een goede koe hebben. Je kunt niet van een bok een kampioenskoe maken.' (AB)

Kees Cazemier, secretaris FH-vereniging:

'Streven naar topexterieur is fokkerij op roem en gewin op korte termijn. Voor de nadelige effecten betaalt de veehouderij het gelag. Stellig betekent een resolute keuze een zekere bedreiging voor de concurrentiepositie van de organisatie op korte termijn. Zie de heersende cultuur van shows en de kretologie van superexterieur, superuiers, superbene. CR Delta is de aangewezen organisatie om hierin verantwoording te brengen. Een coöperatie die leeft, bouwt aan de toekomst van alle leden.' (AgD)

Siem Jan Schenk, voorzitter vakgroep Rundveehouderij LTO:

'De enige reden om als land vrij te worden van IBR is de export van vaarzen en sperma. Dat vinden wij onvoldoende reden een collectief programma te starten.' (BO)

Arjan Verkuijlen, melkveehouder te Lieshout:

'Ik heb er alle vertrouwen in dat Classic zijn huidige indexniveau vast weet te houden. Absoluut. Mensen willen natuurlijk graag schoppen en met name de concurrentie. Er werd meteen gezegd dat de Classics alleen op betere bedrijven staan. Maar dat is ge-

woon niet zo. Ze staan ook gewoon bij Jan met de pet.' (Kv)

Benny Declerck, relatiebeheerder VRV:

'Melkcontrole was ontwikkeld vanuit een fokkerijvraag. MPR is een systeem dat ter beschikking is van de veehouder om koeien optimaal te managen en waarbij fokkerij een optie is.' (B&T)

Jan Venneman, directeur Veepro Holland:

'Kruislingen zijn niet of nauwelijks te exporteren. Men wil doorgaans toch zuiver fokmateriaal.' (AgD)

Henk Timmer, voetbalkeeper AZ:

'Bij Sparta hebben alle topploegen het moeilijk. Ze graven zich in en het veld is enorm slecht. De hele mat ligt na afloop van de wedstrijd los. Je moet er bijna een koe voor intapen.' (Tg)

Lammert Huizinga, melkveehouder te Winsum:

'Blaarkoppen zijn sobere dieren die het vooral goed doen op ruwvoer. Maar als je ze bijvoert met krachtvoer willen ze ook best melk geven.' (BO)

Jan Venneman:

'Melkproductie blijft uiteraard de hoofdmaaltijd, maar extra inkomsten uit export van fokvaarzen zijn dan wel een lekker toetje.' (AgD)

Geert De Brabander, melkveehouder te Oedelem:

'We hebben er alles aan gedaan om het koecomfort te verbeteren. Op goed vijf jaar hebben we de langleeftbaarheid van de koeien

met een jaar verlengd. We hebben een uitvalspercentage van 25 procent.' (L&T)

Jan Wiltink, melkveehouder te Nijbroek:

'Na de MKZ-ruiming moet je door. Je steekt je energie in het schoonmaken, kopen van nieuw vee en de verzorging van de nieuwe koeien. Je moet vooruit. Zeker door wat ons overkomen is, kijk ik nu anders tegen de afvoer van dieren aan. Ik reageer anders dan vroeger als ik een dier weg moet doen.' (BO)

Eddy Leloup, adviseur Boerenbond:

'De sterke en emotionele rassen-discussies behoren tot het verleden. Nochtans behouden de herinneringen daaraan een zekere charme: roodbont versus zwartbont, dubbeldoel versus melktype, zin of onzin van het witblauw gemengde type... Vandaag en morgen gaat het om een melkproductiesysteem met koeien die... melk geven.' (L&T)

Lammert Huizinga:

'Wij verdienen een goede boterham met onze blaarkoppen, dus voor ons was er geen enkele reden om ander bloed in het koppe te brengen.' (BO)

Florus Pellikaan:

'Tijdens het cowfitten praat ik ook tegen ze en voel ik dat ze op mij reageren. Je krijgt een band met zo'n koe. Je legt er een stuk enthousiasme in, wat je overbrengt op zo'n dier. Als die chemie er niet is, kun je niet winnen.' (AB)